

Vergaderjaar 2013–2014

29 323

Prenatale screening

Nr. 90

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 maart 2014

In december 2013 heb ik u laten weten dat ik, op basis van advies van de Gezondheidsraad (GR), besloten heb de partijen uit het NIPT consortium een vergunning te verlenen voor de proefimplementatie van de Niet Invasieve Prenatale Test (NIPT) als vervolgscreening. Deze vergunning wordt aan acht Universitaire Medische Centra verleend voor toepassing van NIPT bij vrouwen bij wie een verhoogd risico op trisomie 21, 13 of 18 vaststaat na een positieve combinatietest. De ingangsdatum voor deze vergunning is 1 april 2014.

Ik heb u in december ook het rapport van het College voor Zorgverzekeringen (CVZ) over de NIPT en de Zorgverzekeringswet (Zvw) aangeboden, dat het CVZ op 17 december 2013 aan mij heeft uitgebracht. Ik heb u laten weten voornemens te zijn u voor 1 april mijn reactie op deze duiding van het CVZ te zenden. Hierbij ontvangt u deze reactie. Ook ga ik in deze brief in op andere maatregelen die ik tref naar aanleiding van de adviezen van het CVZ en de GR.

NIPT

Zoals ik in mijn brief uit december 2013 heb laten weten, concludeert het CVZ dat de NIPT binnen het proefimplementatieprogramma voor prenatale screening onderdeel uitmaakt van het basispakket. Ook concludeert het CVZ dat vrouwen van 36 jaar en ouder, die een combinatietest hebben ondergaan waarvan de uitslag «positief» was, en vrouwen met een medische indicatie aanspraak hebben op vergoeding van de NIPT.

Vrouwen jonger dan 36 jaar die *geen* medische indicatie hebben, hebben momenteel geen recht op vergoeding van de NIPT. Dit komt omdat de NIPT een kansbepalende test is. Kansbepalende testen zijn voor vrouwen jonger dan 36 die geen medische indicatie hebben uitgesloten van het verzekerd pakket op grond van de Zvw.

De NIPT reduceert de kans dat een vrouw die kiest voor prenatale testen (en vervolgonderzoek moet ondergaan) een miskraam krijgt. Daarnaast is het voor het slagen van het implementatieonderzoek belangrijk dat voldoende deelnemers, van zowel 36- als 36(+), aan het onderzoek deelnemen. Daarom heb ik besloten om ook zwangere vrouwen van 36- zonder medische indicatie, met ingang van 1 januari 2015, recht te geven op vergoeding van de NIPT na een positieve combinatietest. Dit voorstel zal onderdeel uitmaken van de jaarlijkse wijziging van het Besluit zorgverzekering, die voor het zomerreces bij uw Kamer wordt voorgehangen met ingangsdatum 1 januari 2015.

Omdat het Besluit zorgverzekering maar eenmaal per kalenderjaar wordt gewijzigd, tref ik voor de maanden april tot en met december 2014 een andere (tijdelijke) oplossing. De NIPT zal in deze maanden voor alle vrouwen via de begroting worden gefinancierd. Voor alle zwangere vrouwen betekent dit dat zij – na een positieve combinatietest – de NIPT in 2014 kosteloos kunnen laten uitvoeren. Deze tijdelijke oplossing voor de resterende maanden van 2014 wordt momenteel nader uitgewerkt met de veldpartijen.

De reden waarom ik deze voorziening ook tref voor vrouwen van 36(+) en vrouwen met een medische indicatie is dat er anders een ongelijke situatie ontstaat voor verschillende groepen vrouwen. Op vergoeding van de NIPT via de Zvw is immers het eigen risico van toepassing, wat niet het geval is bij vergoeding van de NIPT via de begroting. Vanaf 2015 zullen vrouwen die een NIPT laten uitvoeren (na een positieve combinatietest) wel rekening moeten houden met het eigen risico.

Invasieve diagnostiek en combinatietest

De GR heeft aangegeven dat het verhoogd risico van zwangere vrouwen van 36 jaar en ouder onvoldoende is om deze vrouwen direct toegang te geven tot vervolgonderzoeken, wat op dit moment wel het geval is in de Zvw. De GR stelt voor deze leeftijdsgrens af te schaffen.

Ik heb besloten dit advies van de GR op te volgen. Voor de Zvw betekent dit het gelijk trekken van de aanspraken van vrouwen van 36(+) met de aanspraken van vrouwen van 36-. Dit betekent dat vrouwen van 36(+) zonder medische indicatie vanaf 1 januari 2015 geen aanspraak meer hebben op vergoeding van de invasieve diagnostiek indien zij niet eerst een combinatietest hebben ondergaan (waarvan de uitslag «positief» was).

Volgens de GR werkt de combinatietest voor vrouwen van alle leeftijdsgroepen even goed. Ook heeft de groep vrouwen van 36 jaar en ouder er volgens de GR voordeel van om eerst een combinatietest te laten doen, waar leeftijd een belangrijk onderdeel van is. Daarom heb ik besloten ook hier de leeftijdsgrens, en daarmee ook de vergoeding van de combinatietest voor vrouwen van 36(+) zonder medische indicatie, per 1 januari 2015 af te schaffen. Ook deze voorstellen worden meegenomen in de jaarlijkse wijziging van het Besluit zorgverzekering, die voor het zomerreces bij uw Kamer wordt voorgehangen.

Tot slot

Het doel van prenatale screening is het bieden van handelingsopties. Dat is een persoonlijke keuze die goede informatie en counseling vergt. Daar zet ik op in. Uit onderzoek blijkt dat veel vrouwen een bewuste keuze maken met betrekking tot prenatale screening.

Ik ben mij ervan bewust dat er door het niet meer vergoeden van de combinatietest (circa € 160,-) voor vrouwen van 36(+) een financiële drempel kan ontstaan om prenataal onderzoek te laten uitvoeren. Daar staat tegenover dat de combinatietest momenteel ook niet wordt vergoed voor de (150.000) zwangere vrouwen van 36- en dat er onvoldoende inhoudelijke redenen zijn om de (30.000) zwangere vrouwen van 36(+) anders te behandelen dan de zwangere vrouwen van 36-.

Indien sprake blijkt te zijn van een verhoogd risico op een kindje met trisomie, wordt het (duurdere) vervolgonderzoek vergoed. De betreffende vrouwen hebben daarbij de keuze tussen de NIPT en invasieve diagnostiek (of, bij een positieve NIPT, beide onderzoeken).

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers